

šibenski list

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

Cijena 20 dinara * Izdaje: Novinsko-izdavačko poduzeće »Štampa« Šibenik * Direktor MARKO JURKOVIĆ * Mjesečna pretplata za FNRJ 100 dinara, za inozemstvo 200 dinara * Tekući račun: Komunalna banka Šibenik 435-11-8 * Telefon štamparije 22-28 i 29-53

Gradani Šibenika ispraćaju posmrtnu ostatku pomorca Sime Radovčića

Sahrana pomorca Sime Radovčića

Nakon katastrofe broda »Šabac« i posljednji ostaci nastradalih pomoraca preneseni su avionom iz Denkerka u Pulu, a odatle do mjesta gdje je obavljena sahrana. S područja šibenskog arhipelaga nastradala su četvorica pomoraca, od kojih su pronađena dvojica Sime Mišurac iz Prvić Sepurine i Sime Radovčić, čija su tijela prenesena u Rijeku, odnosno Kaprije.

Unatoč buri i kiši koja je padala 15. ovog mjeseca, na šibenskoj obali okupilo se mnoštvo građana, školske omladine, članova radnih kolektiva i porodice nastradalog, da bi ispratili na vječni počinak tijelo pomorca Sime Radovčića. Dočeku i ispraćaju posmrtnih ostataka preminulog pomorca prisustvovali su i predstavnici vlasti, političkih i društvenih organizacija, JNA, te predstavnici pomorskih poduzeća i ustanova. Uz intonaciju posmrtnog marša šibenske Narodne glazbe, piska sirena brodova u sidrenih u luci i šibenskih tvornica, posmrtni ostaci iz autobusa riječkog »Autotransa« preneseni su na brod »Prišnjak«, a zatim na otok Kaprije.

drago srce iz kojeg je prodirala blagost čovjeka i entuzijazam pomorca. Ti si ga otvorio za svoju obitelj i našu domovinu, nosio ga na dlanu kao svjetionik koji pokazuje lik moralne ljepote našeg čovjeka. Svaki od nas volio te je, dragi Sime, jer si ti volio čovjeka i jer si posjedovao osjećaj drugarstva i prisnosti, te široko srce komuniste.

Ako smo ti kadgod učinili nepravdu, oprost nam. Ti si osjećao da te volimo, kao i ti nas, i drugarstvo smo uzajamno uzvrćali. Cijenili smo tvoj rad, tvoju marljivost, tvoje zalaganje i

tvoj lik iskrenog čovjeka i dobrog pomorca.

U našem kolektivu si od njegovog osnutka. Ploviti si počeo u ranoj mladosti, te ti je more i pomorski život dao pečat ozbiljnosti, urednosti i privrženosti za svoju obitelj i cijelu našu zajednicu. Nisi žalio truda da svojim požrtvornim radom dadeš obol napretku svog radnog kolektiva.

U ovom bolnom trenutku kad nas ostavljaš, sva naša tuga prerasta u jedan novi osjećaj, u zavjet, da ćemo te nositi u srcima i da ćemo nastaviti tvoj put s onog mjesta na kojem si stao. U ime radnog kolektiva koji je žalostan zbog tvog udesa i gord na tvoju uspomenu, upućujem ti posljednji pozdrav. Vječna ti slava družu Sime!

Među mnogobrojnim vijencima

Mnoštvo građana na dočeku i ispraćaju posmrtnih ostataka

položenim na groblje bili su zapaženi vijenci Narodnog odbora šibenske općine, Općinskog odbora SSRN, Općinskog komiteta SK, Općinskog odbora Saveza boraca i ostalih društvenih i političkih organizacija iz Šibenika, kao i »Kvarnerske plovidbe«.

Pokojni Sime Radovčić rođen je 1930. godine, a kao pomorac radi već punih 12 godina. Kao komunista i prvi kuhar na brodu u poduzeću »Kvarnerske plovidbe« radi od 1957. godine tj. od njegovog osnutka i bio je jedan od najistaknutijih radnika ovog kolektiva.

Nestalima u pomorskoj nesreći Rade Grbelji i Milivoju Vlahovu spuštenu su vijenci u more ispod njihovog rodnog mjesta Prvić Sepurine. (r)

Osnovan odbor za pomoć postradalima od potresa

11. o. m. na izvanrednoj sjednici Općinskog odbora Socijalističkog saveza Šibenik osnovan je Odbor za pomoć postradale od potresa u kotarima Makarska, Dubrovnik i Mostar. U ovaj Odbor ušli su predstavnici vlasti, politički društveni organizacija, Sindikata i Jugoslavenske narodne armije. Za predsjednika odbora izabran je tajnik Općinskog odbora SSRN Miloš Zlatović. U vezi s ovim upućena su pisma svim društvenim i privrednim organizacijama o pružanju hitne pomoći za nastradale krajeve. Već krajem prošlog tjedna započela je akcija na sakupljanju materijalne i novčane pomoći, a među prvima su se javili kolektivi Tvornice lakih metala »Boris Kidrič« i trgovačko poduzeće »Kornat«. TLM »Boris Kidrič« dodijelio je novčani iznos od 5 milijuna dinara, a »Kornat« je u nastradala područja od potresa poslao razne tekstilne robe u vrijednosti od 200 hiljada dinara. Ovim su se pridružili i ostali kolektivni ustanove i građani. Sva prikupljena sredstva treba uputiti na Ziro račun Općinskog odbora SSRN Šibenik broj 435-11-3-375 kod Narodne banke u Šibeniku.

Izvjesta sredstva bit će dodijeljena i porodicama postradalih pomoraca sa broda »Šabac« u Prvić Sepurini i Kapriju.

Uspješno organiziran smještaj izbjeglih lica

Na šibenskom području dosad prikupljeno oko 30 milijuna dinara

I Šibenik, kao i ostali gradovi diljem naše zemlje, izvršio je potrebne pripreme za prihvatanje, smještaj i ishranu porodica nastradalih od potresa u kotarima Makarska, Dubrovnik i Mostar. U Šibeniku je osnovan kotarski štab za prihvatanje i pružanje pomoći nastradalima, a slični štabovi formiraju se već u gotovo svim općinama ovog kotara. Kako smo obaviješteni u Odboru za postradale u Šibeniku i prihvatni centru, koji preko cijelog dana dijeluje u prizemnim prostorijama NO općine, organizacija smještaja i prehrane obavlja se na zavidnoj visini.

Na posljednjem sastanku Odbora za postradale, koji je formiran pri Općinskom odboru Socijalističkog saveza u Šibeniku, izvršen je detaljan plan oko prihvata, osiguranja smještaja i ishrane za lica iz ugroženih područja, koja danomice u većim ili manjim grupama stižu u Šibenik. Prve grupe nastradalih pristigle su u Šibenik već u petak ujutro i one su bile smještene dijelom kod najbližih rodbine, a dijelom u Domu ferijalaca na Šubičevcu. U subotu navečer specijalnim autobusom doputovalo je u Šibenik 45 članova Doma starih i nemoćnih, koji su evakuirani iz Makarske. Oni su smješteni u jednom odmaralištu u Skradinu. Prva veća grupa nastradalih stigla je na ovo područje brodom »Šipan«. Oko 300

lica smješteno je u hotele i odmarališta u Zlarinu, Prviću, i Vodicama, a oko 60 ljudi u Domu ferijalaca, u kojemu se do danas nalazi 200 osoba. Dok ovo bilježimo, još uvijek pristižu manje grupe izbjeglica autobusima i željeznicom.

Akcija na sakupljanju materijalnih sredstava, što je već organizirana među radnim kolektivima, ustanovama, jedinicama JNA i građanima nastavlja se i dalje. Prema prispjelim podacima pomoć su pružili Tvornica lakih metala »Boris Kidrič« u iznosu od pet milijuna, Narodni odbor kotara 3 milijuna, Tvornica glinice i alumina u iznosu od 2,5 milijuna dinara, Narodni odbor općine Šibenik 2 milijuna, građevno poduzeće »Izgradnja« jedan milijun, trgovačko poduzeće »Kornat« otposlalo je u ugroženo područje razne tekstilne robe u vrijednosti od 250.000 dinara, Gradska klaonica dodijelila je 200.000, a isto toliko i Novinsko - izdavačko poduzeće »Štampa« u Šibeniku.

Do zaključenja redakcije lista u Fond za postradale od potresa Tvornica elektroda i ferolegura pružila je iznos od 3 milijuna dinara, a radnici i službenici ovog kolektiva odlučili su da se odreknu jednodnevne zarade u korist lica ugroženih krajeva. I Društvo Inženjera i tehničara pružilo je pomoć u iznosu od 100 hiljada dinara. Kako se saznaje u Fond za postradale prikupljeno je dosad na šibenskom području oko 30 milijuna dinara.

Uručena prva pomoć porodicama nastradalih pomoraca

U četvrtak 11. o. m. otputovalo su iz Šibenika u Kaprije i Prvić Sepurinu narodni zastupnik Vlatimir Gradiška, potpredsjednik NO-a šibenske općine Nikola Čačić i predstavnik »Kvarnerske plovidbe« Branko Petković. Oni su tom prilikom posjetili porodice nastradalih pomoraca sa potonulog broda »Šabac« Sime Radovčića, Rade Grbelje i Milivoja Vlahova, izrazivši im saučešće za težak udes koji je pogodio njihove porodice. Predstavnik riječkog brodarstva poduzeća uručio je porodicama nastradalih pomoraca prvu novčanu pomoć od po 110 hiljada dinara.

ZA NERAZVIJENE KOMUNE

Učinjene su znatne izmjene u načinu obračuna prihoda budžeta općina, koji potiču iz ličnih dohodaka radnika. Ove promjene dovest će do drukčijeg financijskog položaja mnogih općina, a naročito onih koje nema u dovoljno razvijenu privredu na svom području.

Donijeti su novi propisi koji mijenjaju najprije uplatu doprinosa iz dohotka radnika. Poznata je činjenica da svaki zaposleni radnik ili službenik iz ličnog dohotka mora ostaviti u radnog odnosa mora da plati 15% od tog dohotka u budžet općine. Sada je predviđeno da to više ne bude budžet općine gdje radnik radi, već budžet općine gdje je prebivalište radnika, odnosno gdje mu je po pravilu mjesto stanovanja. Ova promjena mišljenja u suštini i karakter ovog doprinosa. Budući da su sredstva u komunama koja se ostvaruju od prihoda od ovog doprinosa služila za zadovoljenje budžetskih rashoda, ako i se odnose na financiranje općih potreba građana, to su općine iz kojih su radnici odlazili u druge općine na rad ostajali bez ovog značajnog prihoda. Na ovim općinama i dalje je ostalo da podižu škole, zdravstvene ustanove,

komunalne uređaje i druge objekte za članove porodice ovih radnika.

Uočeno je da je na dosadašnji način dio viška rada koji radnici ostvaruju u ostajao u onim općinama, gdje rade, o općine gdje stanuju bile su dužne da obezbijede u opće potrebe ne samo tih radnika, već i njihovih porodica.

Ovakva preraspodjela dovela je da su rasli deficiti budžeta općina iz kojih radnici odlaze na rad u druge općine, a dio viška rada tih radnika koristili su građani općina gdje rade.

Ranije se smatralo da ovakvih radnika i službenika, koji stanuju u jednoj općini, a rade u drugoj općini ima blizu 18% od ukupno zaposlenih. Međutim, ka-

da se počelo da vodi diskusija o promjeni, koja je uslijedila, sada se pokazalo da ovakav broj radnika i službenika dostiže u nekim republikama 27% od ukupno zaposlenih. Uslijed ovakvog znatnog broja nastat će i ozbiljnija preraspodjela dosadašnjih prihoda iz doprinosa iz ličnih dohodaka. Ovo će u dobroj mjeri uticati na smanjenje prihoda velikih gradova i industrijskih centara, gdje se uglavnom sliva radna snaga iz okolnih općina.

Međutim, da se ne bi zanemarila činjenica da i općine gdje radnici i službenici rade imaju izvansnih rashoda koji prouzrokuju promet ovih radnika, to je ostavljena mogućnost da ove općine mogu i dalje uvoditi dopunski doprinos na lične dohotke radnika do visine 10% od osnovnog doprinosa. Čak se daje mogućnost da općine ovaj dopunski doprinos mogu i da povise, ali najviše do 15% s tim da razliku upotrebe isključivo na financiranje školstva. Na ovaj način zadovoljavaju se opravdani zahtjevi i onih općina gdje radnici rade, ali gdje ne stanuju.

- komentar -

M. Mihailović

U Novom Sadu održano savjetovanje o izradi statuta komuna

UTISCI NAŠIH PREDSTAVNIKA

Na savjetovanju, koje je održano u Novom Sadu 8. i 9. o. m. raspravljano je o izradi novih statuta komuna. Ovo savjetovanje organizirali su Sekretarijat za zakonodavstvo Saveznog izvršnog vijeća, Stalna konferencija gradova i Institut za društvene nauke. Ovom skupu prisustvovali su i predstavnici sa našeg kotara, tajnik NO-a kotara Rajko Dobrijević i tajnik NO-a šibenske općine dr. Anton Smolčić. Tim povodom redakcija lista ih je zamolila da za čitaoca iznesu svoje utiske sa tog savjetovanja.

Rajko Dobrijević, tajnik NO kotara:

— Ovo savjetovanje predstavlja ogroman prilog diskusiji o prednacrtu novog Ustava, iako još nije dat na javnu diskusiju. Materijali koji su bili prezentirani učesnicima savjetovanja pokazali su da će Savezni ustav, ustavi republika i statuti komuna biti tri osnovna dokumenta našeg društvenog ekonomskog, političkog i pravnog sistema.

Na savjetovanju je došlo do izražavanja shvaćanja da novi statuti komuna trebaju biti autoritativni, samostalni i po specifičnosti komune originalni akti.

Novi statuti bit će statuti komune, a ne narodnog odbora, odnosno općinske skupštine. Oni će biti izvor prava i kao takvi predstavljati će »Magnu chartu« o životu i radu radnih zajednica i građana na području komune.

S pripremama za izradu novih općinskih statuta na savjetovanju je preporučeno da bi trebalo

započeti odmah. Naime, narodni odbori općina trebali bi odmah osnovati posebne komisije za izradu općinskih statuta. Bilo bi dobro da te komisije budu sastavljene od odbornika NO-a općina, društveno političkih funkcionera i drugih istaknutih javnih radnika i stručnih lica.

Osim toga i komisije za izradu statuta trebale bi osnovati nekoliko grupa za obradu pitanja iz pojedinih oblasti, koja će imati statutarno značenje. To bi mogle biti, na primjer, grupe: za društveno ekonomska pitanja, društvene službe, društveno političke organizacije, općinsku skupštinu i njene organe, mjesne i radne zajednice, zborove građana, njene odbore, itd. Naravno, pored toga u izradi novih statuta općina dat će svoj prilog i svi građani putem javne diskusije.

Dr. Anton Smolčić, tajnik NO općine Šibenik:

— Novim Ustavom koji je sada u izradi i koji će biti donesen u toku idućih nekoliko mjeseci, ima se, daljnjim razvijanjem našeg komunalnog sistema, u postojećim materijalnim uvjetima ostvariti maksimalni stepen samoupravnosti i demokratizacije. To praktički znači, da će najveći dio poslova ekonomskog društvenog i upravnog karaktera, koji su do sada bili u nadležnosti federacije biti preneseni u djelokrug komune i njenih organa. Organizacija i način obavljanja ovih poslova bit će Ustavom pripušten samim komunama, koje će to morati regulirati, u okviru Saveznog i Republičkog ustava, vlastitim temeljnim pravnim aktima, tj. svojim statutima. Statuti komuna postat će na taj način jedan od temeljnih, zapravo ugaonih pravnih instru-

menata nove organizacije naše socijalističke zajednice. Važni i mnogi najvažniji poslovi i odnosi koji se tiču građana, političkih, privrednih i društvenih organizacija u pojedinim komunama naći će svoje rješenje u propisima statuta komune. Radi toga se u stanovitoj mjeri ukazuje opravdanim naziv »malj ustavi«, koji se tim statutima već sada često pridaje.

Kao što je razumljivo, izrada tih statuta predstavlja vrlo zamašan i odgovoran posao, koji će odmah nakon donošenja Saveznog i Republičkog ustava trebati u relativno kratko vrijeme privesti kraju. Osim toga, treba imati u vidu da je to jedan nov i vrlo originalni akt, te da njegova izrada, u pogledu same materije i metodologije rada, otvara široku problematiku, koja ne

može biti sasvim samostalno svladana u lokalnim razmjerima.

Uviđajući tu situaciju, tj. potrebu jedne produbljene studije i široke diskusije o načinu i metodama izrade općinskih statuta, Konferencija gradova sazvala je savjetovanje o tim pitanjima u Novom Sadu.

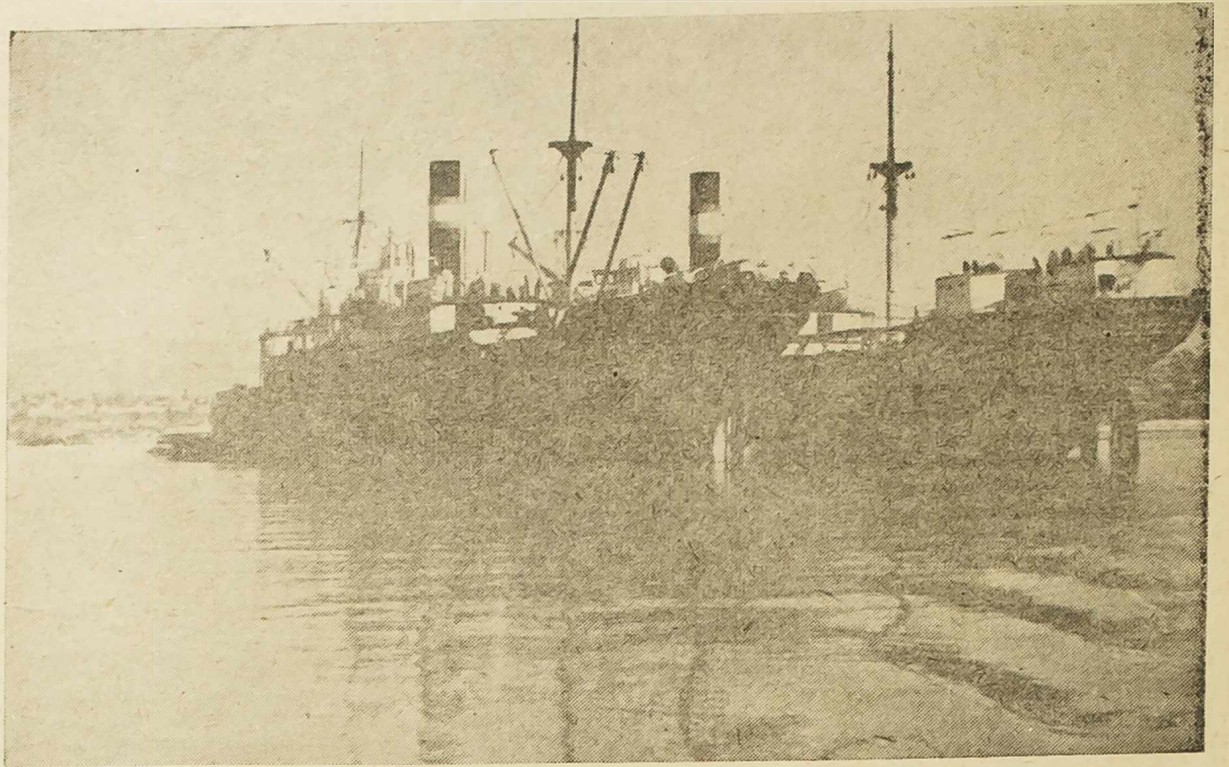
Na tom savjetovanju koje je trajalo 8. i 9. ovog mjeseca uz dvojicu predstavnika ovih kotara, uzeli su učešća i svi naši eminentni pravni stručnjaci iz centralnih organa, ustanova i instituta.

Iza čitanja triju referata slijedila je vrlo bogata i visokostručna diskusija, koja se produžila čitavog drugog dana, a na kojoj su, pored ostaloga, izneseni i obrađeni mnogi specifični problemi pojedinih komuna, koje treba da obuhvate i obradi statut općine. U završnoj riječi Antun Vratuša resimirao je rezultate rada savjetovanja i dao konkretne upute za početak rada.

Ovo savjetovanje, kao što je općenito konstatirano, premašilo je daleko sva očekivanja, koliko u pogledu sadržaja i kvaliteta referata i diskusije, toliko i u pogledu praktičkih rezultata, tj. ispomoci za izradu statuta.

Mi pak s naše strane možemo konstatirati, da je ovo savjetovanje čitav ovaj problem potpuno rasvijetlilo, te da ćemo sada moći mnogo lakše pristupiti izvršenju ovog teškog i odgovornog zadatka. Moramo napomenuti još da je organizacija ovog savjetovanja bila savršeno provedena, te da u tom pogledu treba iskazati puno priznanje koliko funkcionerima Konferencije gradova, toliko domaćinima, tj. drugovima iz Narodnog odbora kotara Novi Sad.

Na koncu moramo navesti da izrada općinskih statuta treba da se izvrši na širokoj društvenoj osnovi, tj. da u njoj učestvuju svi zainteresirani društveno politički faktori. Poslom će rukovoditi jedna posebna odbornička komisija, koja će morati otpočeti rad kroz najkraće vrijeme. Općinski statut bit će usvojen referendumom od strane građana.

Na šibenskom kasiralištu

Daljnje unapređenje komunalnog sistema Općinska skupština

Još na skupštini Stalne konferencije gradova u Nišu, krajem oktobra prošle godine, privukao je pažnju delegata prijedlog da se, u okviru čitavog niza promjena do kojih će doći u daljem razvoju komunalnog sistema, promijeni ime dosadašnjih narodnih odbora i da im se da naziv — Općinska skupština.

Naravno, ta ideja nije samo formalnost i pristo mijenjanje imena. Pošlo se prije svega od toga da će se i samo mjesto i uloga narodnog odbora u komuni donekle izmijeniti i da će novo ime mnogo adekvatnije izražavati tu novu ulogu. Naime, već dosadašnja praksa je pokazala da se mijenja priroda odnosa između narodnog odbora i drugih samoupravnih organa koji se razvijaju u komunama. Ti odnosi preobražavaju se od administrativnih u ekonomsko-političke, pa se samim tim i priroda narodnog odbora mijenja. Ime »odbor«, nastalo još u prvim danima narodnooslobodilačke borbe, više je vezan za pojam vlasti, za administrativno i operativno upravljanje i kao takvo je sasvim odgovaralo i svim onim funkcijama i pravima koje je narodni odbor imao. Međutim danas, kada narodni odbor postaje ne samo nosilac vlasti u komunama, već sve više i izraziti najistaknutiji organ samoupravljanja, organ koji prije svega ima koordinirajuću i smjeravajuću ulogu i pored koga se razvijaju čitav složen mehanizam drugih organa samoupravljanja s vrlo značajnim samoupravnim pravima, ovo ime postaje prilično usko za

ovako široka prava i nadležnosti. Zbog toga se i smatra da takvom tijelu, odnosno takvom najvažnije samoupravnom organu u komunama najviše odgovara ime — općinska skupština.

Iako je u diskusijama o mjestu i ulozi općinske skupštine bilo različitih mišljenja, već sada se može vidjeti u kom pravcu se kreću osnovne koncepcije. One se svode na to da će upravo taj organ i dalje biti najodgovorniji za stanje u komunama, za njen razvoj, za svestrano korišćenje njenih mogućnosti, za uspostavljanje socijalističkih odnosa u mehanizmu samoupravljanja. S obzirom na takvu njegovu odgovornost on će i dalje imati i odgovarajuća prava, ali ne prava administrativnog upravljanja i uplitanja u poslove drugih organa i organizacija, već prije svega prava ekonomskog i političkog uticaja, usmjeravanja općeg razvoja, povezivanja različitih interesa pojedinih privrednih i drugih organizacija s općim interesima komunale zajednice. Općina načela o tome dat će svakako novi savezni i republički ustav, ali će konkretne odnose u konkretnim različitim statutima samih komuna.

Za rad općinske skupštine bit

će i dalje karakteristično postojanje dva doma, a također i dalje razvijanje odbora općinske skupštine (dosadašnjih savjeta). Preko njih će općinska skupština biti najšire i neprestano povezana sa svim radnim zajednicama (poduzećima i ustanovama) odnosno njihovim organima samoupravljanja, kao i s širokim slojevima građana. Smatra se da još više treba da se razviju i ojačaju mjesne zajednice (dosadašnje stambene zajednice i mjesni odbori) kao najbliži i najneposredniji oblici samoupravljanja građana, koji će također biti u svom radu neposredno oslonjeni na općinsku skupštinu. Isto tako, predviđa se jači uticaj zborova građana (dosadašnjih zborova birača), zatim zborova proizvođača i najzad, Socijalističkog saveza radnog naroda i mjesni odbori kao najbliži oblici samoupravljanja građana. Ako se tome doda i šire nego do sada primjenjivanje referenduma, može se dobiti jasnija slika o veoma značajnom promjenjivanju demokratskog mehanizma komune i produbljivanju njegove samoupravljačke sadržine.

Nije, dakle, riječ samo o nekim terminološkim izmjenama, o promjenama imena, već o vrlo značajnim suštinskim mjerama koje treba da doprinesu daljem usavršavanju komunalnog sistema.

D. Milivojević

O LJUDSKIM ODNOSIMA

Cesto čitamo u novinama ili slušamo preko radija o lijepim, a također i o lošim, ružnim primjerima iz naših međusobnih odnosa. Naravno i jedni i drugi primjeri, odnosno njihovo isticanje, imaju i jesu po svojoj namjeri i karakteru takvi da posluže našem pozitivnom i međuljudskom saobraćanju, da posluže onom što nazivamo pristojnim i kulturnim ponašanjem. Razumljivo je, svi su ti primjeri vezani za određene situacije i prilike u kojima dolaze do izražaja, pa je nužno da ih ističemo. Lijepe, da se onom tko je tako postupio i javno zahvalimo. A ružne i loše, kao slučajeve koji zaslužuju i javnu osudu i kao nedostojne korektnih, čovjekoljubivih postupaka. Jer, primjerno i lijepo ponašanje jeste, kao što je poznato, dio kulture svakog čovjeka. O tome se u svijetu vodi veoma mnogo računa i nepisana elementarna pravila lijepog ponašanja se njeguju već vjekovima kod svih naroda, bez obzira gdje se manje a gdje više primjenjuju. Uostalom, lijepo ponašanje predstavlja obavezu za sve ljude makar kojem društvu ili klasi oni pripadali. Za nas, međutim, za građane socijalističke zemlje u kojoj je progres u svim oblastima njenog života krenuo nevjerojatno brzo, a u budućnosti će to biti još i brže, ta obaveza je od posebnog značaja i mi moramo da budemo njeni najveći pobornici. Mi smo kao takvi dužni da naše ljude uvijek i svugdje, naročito omladinu, navikavamo na što je moguće ljepši odnos, na takav odnos ne samo na svome poslu i radnom mjestu, već u svakoj prilici i u svakom susretu, bilo s kim. To je naročito važno i stoga što ima pojedinaca koji, na žalost, često ismijavaju one što govore ili pišu upravo o lošijem ponašanju, odnosno o takvoj potrebi.

Postoje mnoge knjige koje su o lijepom ponašanju napisane, u raznim dijelovima zemljine kugle, pa i kod nas. One su izdavane kao neka vrsta »udžbenika«. Ali, sve te knjige, sva pisanja i sva govorenja, neće pomoći i uroditi plodom ako mi sami ne želimo da se ponašamo kako valja i ako ne osjećamo da je korektno i lijepo ponašanje jedno od bitnih svojstava čovjeka. Stepenom te kulture ne mogu da se pohvale oni kojima to nije stalna želja i navika, pa makar koliko da su obrazovani i školovani. Kod

nas, na primjer, ima dosta mladih ljudi koji se rdavo ponašaju prema starijima, ali ima i obrnutih slučajeva. Međutim, mi smo više skloni da to pripisujemo prvima. Oni su mladi i njih treba odgajati, kažemo, zaboravljajući pri tome da je to potreba ne samo mladih, već i nas starijih.

Osvrnimo se malo, kako mi to običavamo reći, samokritički. I zamislimo da sve greške u ovom pogledu sada podvlačimo crvenom olovkom. Ne treba da budemo prestrogi »profesori« i da tom bojom označavamo baš sve. I, eto — zar »crvenila« nema odviše? ... Ima, ima ga puno. Ima ga u kući, u porodici; ima ga u poslu, na radnom mjestu, po kancelarijama, i to onog birokratskog, namrštenog, ledenog, nepredusretljivog, bezdušnog čak; ima toga »crvenila« u školi, naročito u odnosu učenika prema svojim učiteljima i nastavnici; ima ga u trgovačkim i ugostiteljskim radnjama, gdje je često u sirovom stanju, kao na primjer, u prodavaonicama voća i povrća; ima ga najzad — da ne nabrajamo gdje sve — na javnim mjestima koliko hoćemo: na ulici, naročito u vidu glasnog izgovaranja ružnih, nepristojnih, takozvanih »sočnih« riječi, bez obzira na okolinu koja to i ne želi i ne bi trebalo da sluša; ima ga u obdavicanju, presretanju, bezrazložnom i bespravnom zaustavljanju; ima ga tu u najgrubljem i uvredljivom obliku, što čine besprizornici i razne sil-edžije; ima ga na javnom, gradskom i međumjesnom saobraćaju; ima ga na žalost, dosta i u dvoranama za kulturnu razonodu i priredbe, kao što su recimo kina, i tako dalje.

Stara je istina da je slika i ogledalo nekog čovjeka zapravo njegovo ponašanje, njegov odnos i pažnja prema drugom čovjeku, a to je istovremeno i stepen i mjerila njegove lične i društvene kulture. Socijalističko društveno uređenje, međutim, kome je u centru svih zbivanja čovjek, čovjekovo uzdizanje i afirmacija u svakom pogledu, pa i u kulturnom, obavezno je stoga da o ovome vodi više računa. I mi kao pripadnici toga društva u tom smislu treba i da djelujemo, aktivno i savjesno, jer će njegova ukupna vrijednost biti tada — i veća i bolja i ljepša.

M. Jagin

Razgovor sa postradalima od potresa

Naš suradnik našao se u četvrtak poslije podne u šibenskoj pošti, gdje je zatekao više građana iz Makarske i okoline koji su poslije jakog potresa koji je zadesio ovo područje 11. ovog mjeseca, napustili svoja ognjišta.

Molim vas, Makarsku, Podgoru... tužnim glasom molili su službenicu. Brzo sam shvatio. To su mještani Makarske i ostalih mjesta iz Makarskog primorja, koji se nisu usudili da poslije jakog potresa potraže odmora među kamenim zidovima svojih kuća. Panična atmosfera onoga što je tek minulo i novi potresi oživjeli su sjećanja na posljednji potres koji je zadesio ovo područje ravno prije 40 godina. Želio sam da saznam nešto o izvještajima koji stižu ovih dana iz Makarske. To je željelo i ostalih tridesetak građana koji su se okupili oko nas. Teško sam uspio da razgovaram. Petnaestak ljudi, žena i djece koji su došli u Šibenik uznemireni su: svaki čas trče na šalter, urgiraju, traže informacije, predaju poštu, hoće savjet. Ipak uspio sam da zabilježim nešto o tom strahu koji je obuzeo građane Makarskog primorja.

Prvi s kojim sam razgovarao bio je 41-godišnji Stipe Glavina iz Makarske sa stanom u ulici Kotiška 11. — Doputovao sam u Šibenik sa dvanaestogodišnjim sinom Davorom. Žena i još jedan osmogodišnji sin ostali su u Makarskoj. Poslije potresa nisam ih vidio. Ne znam da li su živi. Na kući su mi popucali zidovi još

od prvog potresa. Poslije ovog jačeg nisam je vidio. Gdje ću se smjestiti još ne znam. Novaca imam malo.

U trenutku potresa — priča Glavina — nalazio sam se na obali kod susjeda. Osjetio sam u 6,05 minuta jaku tutnjavu, koja je trajala, kako mi se čini, do jednu minutu. Za mene su minute sati. Zatim su se osjetila još tri manja potresa. U tom trenutku došlo je do prekida struje. Među stanovništvom zavladao je veliko uzbuđenje. Kaže, boje se da se ne ponovi Agadir.

Stipe Glavina pričao mi je za tim o požrtvornosti vlasti i pripadnika Jugoslavenske ratne mornarice.

— Starci, djeca, bolesnici i ostalo stanovništvo prebačeno je raznim prevoznim sredstvima u Dječje naselje, 12 kilometara daleko od Makarske, gdje je kamp ferijalaca. Brodovi JRM stigli su čak i iz Šibenika, da pruže pomoć postradalim. Čuli smo, nastavio je Glavina, da je u Podgori ima i žrtava. Na glavnoj cesti — Split—Makarska tzv. »Treći most« od Makarske srušen je i obustavljen saobraćaj preko njega. Crkvice kod Kotišna također je srušena.

Uspio sam razgovarati sa Stipom Srzićem iz Makarske. On je kući su mi popucali zidovi još

nik. Odmah je došao na poštu da bi nazvao Makarsku i saznao nešto o rodbini.

— Četiri potresa osjetila su se mnogo dublje i jače nego u nedjelju, veli on. Za vrijeme potresa nalazio sam se kod obitelji Babić, jer su zidovi moje kuće popucali i s vanjske strane može se provući šaka. I nove zgrade na plaži su popucale. Težak je to prizor. Kuću nisam vidio od prvog potresa. I ne znam da li je od ovog novog srušena.

Sedamnaestogodišnja Božena Zrna, učenica III razreda Ekonomske škole u Makarskoj, sklonit će se kod tete Emilije Radić u Šibeniku. S njom nisam razgovarao jer nije imala snage da govori. Na naše pitanje kroz suze tiho izgovara: — Roditelji su mi ostali u Makarskoj. Čekam telefonsku vezu da saznam što je s njima.

Ivku Radić, 63-godišnju domaćicu iz Makarske, također sam zatekao u Pošti. Ona se u Šibeniku nalazi već kraće vrijeme, stigla je prije prvog potresa. Njen muž Frane javio joj se poslije prvog potresa. Ona se požurila da ga nazove i sazna da li je živ poslije drugog potresa. Dok je razgovarala krupne suze tekle su joj niz lice.

Svi se žure da nađu smještaj. Svi se žure da dobiju telefonsku vezu s Makarskom, Podgorom i ostalim mjestima. Kabine Pošte u Šibeniku su pune. Čujemo samo: Živi smo i dobro stigli u Šibenik. Na telegrafskim blanke-tama kratko stoji: »Dobro doputovali u Šibenik«.

M. ORLOVIĆ

Konferencija SK željezničkog čvora u Kninu U duhu III plenuma CK SKJ

U duhu stavova i primjene zaključaka Trećeg plenuma CK SKJ protekao je rad izborne konferencije komunista željezničkog čvora koja je prošle nedjelje održana u općinskoj vijećnici u prisustvu delegata sedam osnovnih organizacija, koliko ih pri čvornom komitetu ima.

Na njoj su svestrano razmotreni najvažniji problemi, a zatim su usvojene smjernice za što potpunije izvršavanje predstojećih zadataka koje se pred komuniste na ovom istaknutom saobraćajnom čvorištu postavljaju.

Pored delegata konferenciji su prisustvovali Božo Radić član sekretarijata Kotarskog komiteta SK, Mijo Mrđen, predstavnik CK SKH, Mirko Sinobad, predsjednik kninske općine, Ilija Simpraga, sekretar Općinskog komiteta SK, Sava Traživuk, predsjednik Općinskog sindikalnog vijeća i Momir Solaja, predsjednik Općinskog odbora SSRN.

Referat o radu organizacija SK željezničkog čvora i komiteta podnio je Jovo Knežević, sekretar Komiteta SK željezničkog čvora.

Iako je period obuhvaćen izvještajem, u okviru poduzeća, područnih jedinica i organizacija SK željezničara bio ispunjen događajima i problematikom koja je iz njih izviral, rad komunističkog čvora i čitavog poduzeća bio je obilježen uspješnim rezultatima, radnim, organizacionim i društveno-političkim aktivnostima.

To je bio period organizacionog učvršćenja poduzeća, specifičnih prilika u kojima željezničari obavljaju svoje svakodnevne zadatke, ulaganja napora na unapređenje i modernizaciju saobraćaja, te korištenje promjene od prelaza sa parne na dizel - vuču i radove na ojačanju pruge do Gračaca, čime je otpočela, »dizelizacija« ličke pruge. Slijedile su pripreme za puštanje u saobraćaj dijela zadarske pruge od Knina do Kistanja, zatim donošenje pravilnika o radu poduzeća i pravilnika o raspodjeli čistog prihoda i osobnih dohoda, te tekućih priprema radi prelaska na uvođenje ekonomskih jedinica i nagradivanja željezničara po učinku.

Sve su to bili zadaci koje su željezničari ovog područja, ulažući mnogo truda, uspješno izvršavali.

Iako su ljudi sa čvora bili preuzeti brojnim i složenim zadacima, predvođeni komunistima, bili su angažirani na ostalim aktivnostima.

Zbog zastarjelih forma rada, a i zbog specifičnosti željezničkih službi, turnusa i putujućeg osoblja, što je otežavalo brojnije okupljanje članova organizacija SK, ideološko-politički rad nije mogao uzeti željnog maha, zato je morao doživjeti izmjenu i prilagoditi se novim oblicima, pa je u tu svrhu osnovano kulturno-umjetničko društvo »Željezničar« a predstoji formiranje Radničkog sveučilišta željezničara, centralne tribine i biblioteke s čitaonicom. U okviru društva »Željezničar« već djeluje dramska i muzička sekcija, a pri sportskom društvu lijepa dvostazna kuglana.

Tako će buduću ideološko-političku, kulturno-prosvjetni rad, sportski i zabavni život željezničara biti bolje organiziran i moći će zadovoljiti raznolike interese i potrebe svih članova kolektiva.

U sklopu ideološko-političkog rada velika pažnja će se poklanjati upoznavanju materijala Trećeg plenuma CK SKJ, jer stvarno iz tih dokumenata izvire najbolji putokaz za rad komunističke organizacije.

Istaknuta su na konferenciji i druga pitanja od značaja za život i rad željezničara, a to su pitanja standarda, društvene prehrane koja sve bolje funkcionira, kao potrebu izgradnje doma kulture željezničara, koji bi u svemu zadovoljio kulturne i zabavne potrebe ne samo željezničara, već i svih ostalih građana Knina.

Na konferenciji su također iznošene slabosti radnih jedinica poduzeća kao i samog komiteta. Odnose se na nedovoljnu pomoć društvenih snaga prilikom izrade pravilnika o stimulativnom nagradivanju, kadrovskim, političkim stipendiranjima, slučajevima nediscipline na radu, krmjenju ugleda lika komunista i osobito kriterija pri prijemu novih članova u Savez komunista. O tome je bilo dosta govora u izlaganju diskutanata, Žunića, Kešića, Kramara, ing. Jakića, ing. Mirkovića i drugih, kao i u izlaganju gostiju.

MOMIR SOLAJA, napomenuo je, da zbog specifičnosti rada i složenosti problematike, komunistima na željezničkom čvoru je

teže raditi, nego onim u drugim privrednim organizacijama. Ali bi zato organizacija SK na poseban način trebala prići sagledavanju i rješavanju problema koji iskrsnu ili strše. Baš materijal sa III plenuma CK SKJ dobro će poslužiti organizaciji da nađe sebe u tim problemima i da mobilizira sve snage, kok bi se pojedina pitanja rješavala, a postojeće slabosti otklanjale. Organizacija SK i druge društveno-političke organizacije željezničara treba da se povežu s problemom komune. Tih veza je bilo, ali postojeće treba još više proširiti i produbiti.

MIJO MRĐEN, istakao je da je organizacija SK dobro radila, ali da je imala i slabosti. A kako mijenjati ono što ne valja, dovoljno je jasno ukazano u idejnim stavovima materijala plenuma Centralnog komiteta SKJ i SKH. Iz njih je vidljivo kakva treba da bude uloga komunista u osnovnim organizacijama, zatim, kakav treba da bude rad komunista u odnosu na organe upravljanja. Pored uloge komunista u odnosu prema komuni, posebno se naglašava pitanje učesća članova SK u organizacijama i aktivima koji postoje na području gdje komunisti žive. Na taj način porasla bi raznovrsna pomoć selima. Govoreći o liku komunista, podvukao je važnost čistoće moralne ličnosti i suzbijanje negativnih pojava i deformacija.

BOŽO RADIĆ, u dijelu svog izlaganja podvukao je da su ru-

kovodioci i komunisti željezničkog čvora u proteklom periodu, iako su se našli pred brojnim problemima, uspješno ih prebrodili i postigli značajne rezultate.

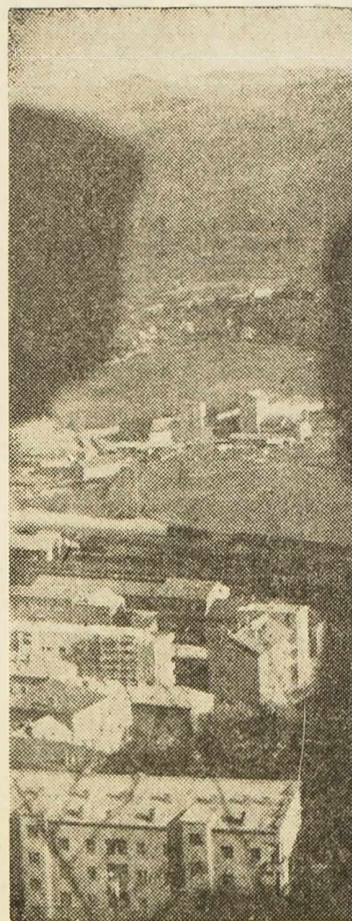
Podvukao je važnost aktivnog uključivanja komunista u sve oblasti društvenog i političkog života na području gdje žive, jer upravo tu, na selu, u gradu, u čitavoj komuni, bije se bitka za svakog čovjeka i da svakom bude bolje. Zato je potrebno sigurno ovladati stavovima i materijala Trećeg plenuma CK SKJ, radi što pravilnije njihove primjene na našu svakodnevnu praksu i prilike. Svi napori naše zajednice okrenuti su brizi za ljude i svestrano poboljšanje radnih i životnih uslova. Zato je neminovno komuniste usmjeravati da se nađu na tom putu. Da bi se probleme moglo rješavati potrebno ih je poznavati. Nejasnoća kod naših ljudi ne smije biti.

ILIJA SIMPRAGA, između ostalog je rekao, da je organizacija SK željezničkog čvora bolje djelovala nego ranije. Poboljšala je metodologiju rada. Učinjena je prekretnica u pružanju pomoći sindikalnoj organizaciji koja je sad aktivnija. Zauzela je pozitivan stav prilikom izrade pravilnika o osobnim dohodima. Veću brigu je poklanjala prijemu novog članstva, međutim, dodao je, da se nije dovoljno založila u izgradnji i uzdizanju primljenih komunista.

MIRKO SINOBAD, izrazio je mišljenje, da je komitetu trebalo pružiti veću pomoć, kako bi stvarno postao snaga koja mu odgovara na ovakvom mjestu i službama na kojima radi preko 1.100 ljudi. Na kraju je podvukao da željezničari kao i svi drugi građani treba da shvate problem u komuni, kao svoj i zajednički.

Poslije izbora novog komiteta od 17 članova, a na osnovu izvještaja i diskusije usvojeni su zaključci.

Sa izborne konferencije SK željezničkog čvora upućeni su pozdravni brzojavi CK SKJ i drugu Titu, te CK SKH i drugu Bakariću. A. M.

Knin

Konferencija SK u Zlarinu

U nedjelju je u Zlarinu održana godišnja konferencija osnovne organizacije Saveza komunista kojoj su prisustvovali i brojni mještani. Izvještaj o prošlogodišnjem radu organizacije podnio je drug Ante Beban.

U izvještaju je, između ostalog, rečeno da su članovi SK u Zlarinu u prošlog godini bili naročito aktivni u organizaciji Socijalističkog saveza. Oni su posebno aktivnost ispoljili prigradom rješavanja pojedinih komunalnih pitanja u svom mjestu.

U diskusiji je rečeno da se nije poklonila dovoljna pažnja ideološko-političkom radu. Osim toga istaknuta je potreba da članovi SK više porade na razvijanju fizičke kulture i sporta u Zlarinu. Nakon što su usvojene zaključci i zadaci za buduću rad, izabran je novi sekretarijat osnovne organizacije SK od 7 članova. (VK)

Drniš pomaže postradale od potresa

Još prije nego što je formiran Općinski odbor za pomoć postradalima potresa, Narodni odbor općine i Boksitni rudnici uputili su telegrafski novčanu pomoć postradalima u Makarskoj u iznosu od 1 milijuna dinara. Poduzeće za obradu i primjenu plastičnih masa »Dalmacija - plastika« šalje zimске odjevne predmete vlastite izrade, a Općinski odbor Crvenog križa mlijeko u prahu, odjeću i pakete s hranom u vrijednosti od 1,3 milijuna.

Članovi privrednih organizacija radit će u nedjelju u korist postradalih, a službenici prilazu novčane iznose u visini svoje dnevnice. Učenici će preko zimskih praznika nastojati da na račun svojih dobrih ocjena prikupe što više novaca i prilože ih kao pomoć svojim postradalim vršnjacima. (c)

Sastanak Savjeta za poljoprivredu i šumarstvo NO šibenske općine Izrađen perspektivni plan

Na sastanku Savjeta za poljoprivredu i šumarstvo NO-a šibenske općine podnesen je nacrt perspektivnog plana razvoja poljoprivrede za naredne četiri godine. Prema investicionom programu, koji je u većem dijelu usvojen, predviđa se do kraja 1965. godine utrošiti oko 442 milijuna dinara.

U ratarskoj proizvodnji investirat će se preko 36 milijuna za podizanje ekonomije za proizvodnju žitarica u Domjem polju na površini od 15 hektara, te za proširenje povrtarske ekonomije na Razinama na daljnjih 10 hektara zemljišta. U vinogradarstvu predstoje radovi na podizanju vinograda za uzgoj stolnih sorti grožđa na površini od 10 hektara, također na Razinama. Osim regeneracije maslina predviđeno je podizanje voćnjaka na Razinama. Na površini od 10 hektara zasadile bi se breskve i višnje. U stočarskoj proizvodnji investirat će se 125 milijuna dinara, a za preradu poljoprivrednih proizvoda 260 milijuna dinara. Ovdje je predviđena izgradnja hladnjače i objekta za preradu višanja uz investicije od 150 milijuna, zatim gradnja sušionice smokava, itd. Ovaj nacrt prijedloga perspektivnog plana usvojen je uz primjedbu da se orijentacija u-

smjeri na proširenje poljoprivredne proizvodnje u društvenom vlasništvu.

Na sastanku je također analizirano stanje u poljoprivrednoj zadruzi Krapanj, pa je donesen zaključak o uvođenju prinudne uprave. Na kraju je izvršen izbor četiri člana u savjet Veterinarske stanice.

U ZLARINU OSNOVAN ODBOR ZA POMOĆ POSTRADALIMA OD POTRESA

Na konferenciji Saveza komunista u Zlarinu dat je prijedlog da se osnuje odbor za prikupljanje pomoći postradalom stanovništvu od potresa. Prijedlog je jednoglasno prihvaćen pa je izabran odbor od 11 članova. U odboru se nalaze predstavnici svih političkih i društvenih organizacija. (V.K.)

POTRES SE OSJETIO I U DRNIŠU

Snažni potresi koji su prošlog tjedna zahvatili neke krajeve naše zemlje osjetili su se u nekoliko mavrata i u Drnišu. Naj snažniji je bio u nedjelju oko 11 i petak oko 6 sati. Potresi u Drnišu nisu izazvali materijalnu štetu niti je bilo ozlijeđenih. (c)

Carinski „noviteti“ u ovoj godini

CARINSKA STOPA ZA UVOZ DIJELOVA ZA PUTNIČKE AUTOMOBILE POVEČAVA SE OD 25 NA 38 POSTO — ZA UVOZ PUTNIČKIH AUTOMOBILA CARINSKA STOPA OSTAJE NEPROMIJENJENA — 50 POSTO

Carinski propisi pretjrpjeli su izvjesne veće i manje korekture na posljednjoj sjednici Saveznog izvršnog vijeća uoči Nove godine. Od ukupno 2200 carinskih stopa korigirano ih je 300 i to na osnovu dosadašnje prakse imajući u vidu našu postojeću situaciju. Očekuje se skoro donošenje novih tarifa poreza na promet i izvoznih premija, tako da će se tek onda moći kompleksnije sagledati djelovanje korigiranih stopa.

Jedan od noviteta je sigurno uvođenje takozvanih »specifičnih carina« koje se određuju po jedinici mjere proizvoda, a ne po njihovim vrijednostima što je dosad bila isključiva metoda. Isto tako, pri utvrđivanju carinske osnovice odstupava se od fakturne u korist stvarne vrijednosti u zemlji proizvođača.

KAD SE CARINA NE PLAĆA?

Na snazi ostaje odredba prema kojoj građani koji su bili u inozemstvu mogu unijeti robe u vrijednosti od 30.000 dinara a da za nju ne plate carinu. Međutim, tu je uvedena jedna novost, a to je da ova povlastica vrijedi samo jedanput godišnje, a za privatna i turistička putovanja samo pod uvjetom da je korisnik bio u inozemstvu najmanje pet dana.

Invalidi i dalje mogu da uvoze beneficijama može koristiti samo jednom u pet godina.

Umjesto da ekonomski iseljenci prilikom dolaska u zemlju unose robu u vrijednosti od 150.000 dinara bez carine, sada je iznos podignut na 200.000 dinara.

Od carine je oslobođena i roba koja se vraća iz inozemstva a nije prodana, pod uvjetom da nisu korištene premije, kao i roba koja se uvozi kao zamjena za neki ranije uvezeni dio koji nije odgovara a za koji je plaćena carina.

Nikakvih promjena nema kod uvoza južnog voća, čaja, začina

P. K.

Konferencija SK u „Dalmacija plastici“ Utrostručiti proizvodnju

Drugi godišnji sastanak komunista »Dalmacija-plastike«, poduzeća za preradu i primjenu plastičnih masa u Drnišu održan je prošlog četvrtka u Općinskoj vijećnici. Kao predstavnik Općinskog komiteta SKH, godišnjeg je konferenciji prisustvovao član Sekretarijata Ivica Pamuković. Izvještaj o radu osnovne organizacije SK »Dalmacija - plastika« podnio je sekretar PETAR BIKIĆ.

Organizacija broji 25 članova, od toga je 5 žena. Na redovnim radnim sastancima, koji su održavani svakog mjeseca, raspravljalo se o perspektivi poduzeća, novim privrednim mjerama, ekonomskim jedinicama, organizacionim pitanjima, radnoj disciplini i radu članova SK u društveno-političkim organizacijama. Od prošle godišnje konferencije od ove organizacija nije primila ni jednog novog člana, iako ima dobrih radnika i radnica koji zaslužuju da budu primljeni u članstvo SK. U tom vremenskom razdoblju nije izrečena niti jedna partijska kazna.

Izvjestavajući u planu proizvodnje za 1961. godinu, sekretar

organizacije je istakao da je zbog objektivnih poteškoća on mogao biti ostvaren samo za 70 posto. Glavni razlozi neostvarenom planu proizvodnje su nedostatak potrebnog prostora u koji bi se izvršila montaža novih postrojenja, trafo - stanica je puštena u pogon tek u julu, a kroz cijelu godinu poduzeće se borilo za osiguranje potrebnih sredstava. Nacrtom plana za 1962. godinu »Dalmacija - plastika« predviđa utrostručenje svoje proizvodnje. I nadalje je u poduzeću kao glavni problem ostao nabava obrtnih i deviznih sredstava.

U program rada za tekuću godinu komunisti su unijeli proširenje svoje osnovne organizacije,

intenzivniji ideološki rad, veću aktivnost u društveno-političkim organizacijama i dobrovoljnim radnim akcijama raditi na uljepšavanju tvorničke okoline.

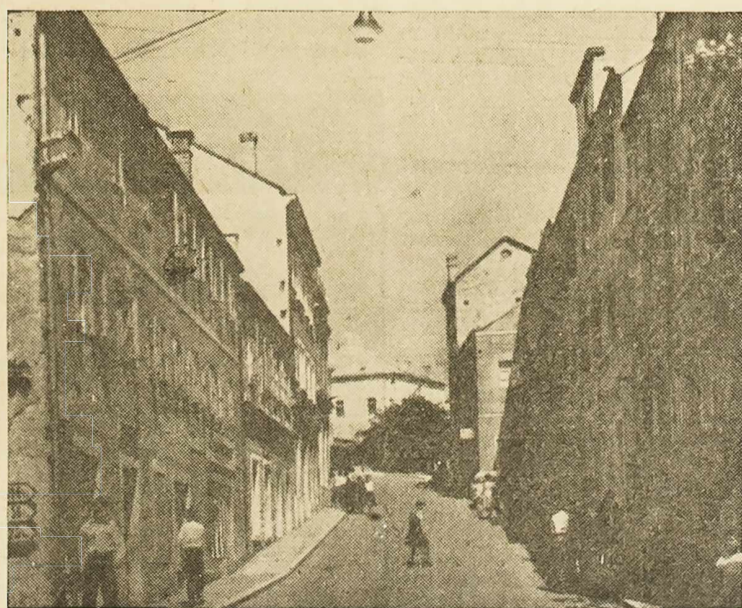
JOVO GALIĆ je nadopunio izvještaj govoreći o uslovima pod kojima je »Dalmacija - plastika« počela rad, istakavši minimalna sredstva, male vlastite investicije, manjak prostora i nedostatak kadrova. Članovi kolektiva s vlastitim snagama su izradili trafo - stanicu i rješavaju pitanje opskrbe vodom. On se osvrnuo na plan proizvodnje i ukazao na njegovu realnost. Otvaranjem novih pogona: štamparije i koferaža proširit će se tržište, ali podmirenje obaveza prema zajednici, koja sada pristizu, ostat će jedan od primarnih zadataka u poduzeću.

PAŠKO BUVA, govorio je o zadacima komunista u povećanju plana proizvodnje. On je kao radni pobjedu poduzeća istakao samostalnu izradu folija, a to će omogućiti prijem novih radnika. Svoju diskusiju je zaključio s osvrtnom na sistematizaciju radnih mjesta i radu 8 ekonomskih jedinica.

MIRKO PEJAR osvrnuo se na radnu disciplinu i jačanje organa društvenog upravljanja, a Josip Radeljak istakao je prednosti novog načina nagradivanja.

U novi Sekretarijat osnovne organizacije SK izabrani su Miloš Borjan, Anda Miloš, Mirko Pejar, Stipe Brkulj i Petar Bikić. Za sekretara je izabran Miloš Borjan.

Ivica Pamuković pozdravio je prisutne u ime Općinskog komiteta SKH, a u svojoj diskusiji pozitivno je ocijenio dosadašnji rad osnovne organizacije kao i tok konferencije. (c)

Drniš

gradske vijesti

Srijedom u 7

JAVNA TRIBINA RADNIČKOG SVEUCILIŠTA

Srijeda, 17. I SPORTSKI KOKTEL IZ ARGUSOVE KUHNJE. Predavač: Boris Janković — Argus.

Srijeda, 24. I ZNAČAJ ODLUKA III PLENUMA CK SKJ ZA NAS DALJNI DRUSTVENO - POLITICKI RAZVITAK. Predavač: Ivo Družić, Dvorana Društvenog doma. Početak u 19 sati.

KINEMATOGRAFI

»TESLA«: premijera njemačkog filma — ZALJUBLJENI DEKTEKTIVI — (do 21. I)
Premijera rumunjskog filma — ČIČKOVI BARAGANA — (od 22-23. I)

»20. APRILA«: premijera talijanskog filma — ROKO I NJE-GOVA BRACA — (do 31. I)
Premijera talijanskog filma — TEROR BARBARA — (22-28. I)

DEŽURNE LJEKARNE

Do 19 I — II narodna — Ulica bratstva i jedinstva.
Od 20-26. I — I narodna — Ulica Božidara Petranovića.

Matični ured

ROBENI

Nino, Stjepana i Ane Nimac; Tonkica, Miloša i Katiče Knežić; Nikica, Petra i Ljube Blažević; Davor, Mate i Vanje Sarić; Ileana, Milana i Stane Čala; Nada, Mirke i Stane Zaja; Erika, Ante i Milke Severdija; Slobodanka, Antona i Anke Kolundžić; Zoran, Špire i Stevanije Dobrijević; Drinko, Milorada i Bosiljke Gačica; Jelena, Dragutina i Marije Ivas; Zeljko, Milana i Tone Pleća; Diana, Ante i Ilonke Antunac; Tomislav, Frane i Bosiljke Ramljak; Danica, Zankoljuba i Pere Mrša; Dražen, Borisa i Milene Škarica; Zoran, Marijama i Maše Čubrčić; Tome, Ratka i Milice Pavasović; Daniela, Tomislava i Vinke Zeić; Gordana, Ivana i Olge Umić; Draženka, Josipa i Tereze Rakić; Ivanka, Srećka i Marice Kučin; Zlatka, Nika i Mare Čeko; Vera, Nikole i Pere Martić; Dragan, Ive i Vinke, Grubelić; Branika, Nikole i Janje Tomaso- vić; Janja, Jakova i Marije Kun- čić; Neda, Ante i Tonke Živko- vić; Dragica, Jovana i Milke Be- rić; Milenka, Drage i Zdravke Živković; Mladen, Ivana i Mare Črljen; Božena, Jose i Tonke Gr- gurica; Jadranka, Andrije i Mi- lene Pavasović; Dragan, Milana i Zagorka Samardžić i Dražen, Nikole i Biserke Španja.

VJENČANI

Vukojević Milivoj, služb. — Rukavina Marija, služb.; Klarendić Dane, služb. — Lokas Ana, radnica; Grubišić Ante, elektro- tehničar — Dadić Marija, učite- ljica; Jurišić Ninko, radnik — Ču- purdija Mira, radnica; Guljin Braniko, radnik — Matić Kate, domać.; Krnić Braniko, zidar — Pekas Slavka, domać.; Perišić Ante, radnik — Badžim Zorka, domać.; Protega Krešimir, zidar — Šupe Marijica, domać.; Tu- cak Grgo, vatrogasac — Protega Danica, domać.; Mišurac Martin- kom, pom. službenik — Aužina Tonko radnica.

UMRLI

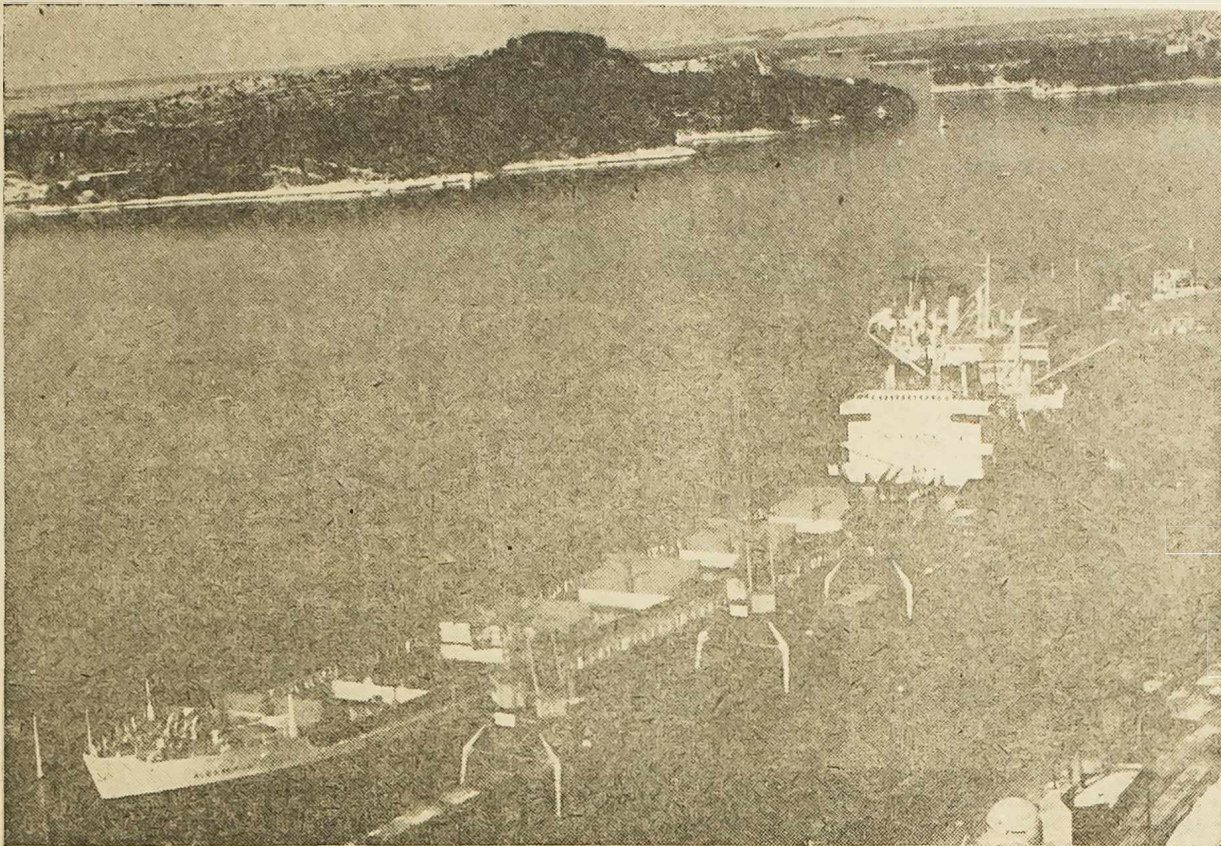
Šimičević Marija rođ. Roša, stara 77 godina; Antić Milka rođ. Črnica, 49 godina; Santini Dívka, stara 65 godina; Perica Nedjeljko Mankov - Mirkov, star 2 godine; Jurković Duma rođ. Belamarić, stara 65 godina; Kr- čević Danica rođ. Blažević, stara 79 godina i Juran Vedrana Roko- va, stara 6 godina.

MALI OGLASNIK

TRAŽIM NAMJEŠTENU SOBU sa posebnim ulazom. Upitati u redakciji.

TRAŽIM PRAZNU SOBU I KU- HINJU ili slično. Plaćam do- bro. Ponude u redakciji.

ZDAJEM POD ZAKUP SLA- STIČARNICU s inventarom na Dobriću. Za informacije obratiti se: Stevi Mandiću.

Iz šibenske luke

Planska izgradnja Šibenika

Oprečna mišljenja

Na redovnom sastanku sekcije građevinarstva i arhitekata Društva inženjera i tehničara u Šibeniku, u toku diskusije o planskoj izgradnji Šibenika do kraja 1965. godine došlo je do dvaju oprečnih stavova o tome, gdje graditi stambene i druge objekte. Da li na slobodnim površinama na periferiji grada ili pak u centru, tj. u Dragi, na Obali i u predjelu Vanjski, konačan stav o tom pitanju bit će donesen na sutrašnjem sastanku iste sekcije.

Prema prijedlogu što ga je izradio Biro za stambenu izgradnju predviđene su četiri lokacije za gradnju objekata na slobodnim terenima. Pored dvaju ne- bodera, koji se nalaze u gradnji do 1965. je predviđena izgradnja još jednog, tako da bi na čitavom tom kompleksu zemljišta bilo iz- gradeno oko 336 stanova. Druga lokacija predviđa gradnju petor- katnice u Težačkoj ulici, što bi uz postojeća dva objekta formi- ralo novu gradsku saobraćajnicu. Treći objekt iste veličine podi- gaću bi se u blizini Industrijske škole, dok je četvrta lokacija od- ređena na Šubićevcu, na kojem bi se izgradile tri petokatnice.

U diskusiji izvjestan broj stručnjaka postavio je pitanje: Što je sa gradnjom objekata u Dragi, za koji predjel je već ra- nije izraden regulacioni plan stambenih i poslovnih objekata. Mnogi su postavljali pitanje grad- nje objekata na Obali i u predje- lu Vanjski, navodeći da bi se re- gulacijom ovih predjela izgradile dvije važne saobraćajnice koj- jih u Šibeniku ima veoma malo. U prilog ovoj soluciji navedeno je da su u tim gradskim rejoni- ma već izgrađene komunalije; vo- dovod, kanalizacija i električno osvjetljenje, što bi u velikoj mje- ri pojednostavilo troškove, naroči- to one građevinske naravi. Nasu- prot tome, na slobodnim tereni- ma na Baldekinu, Križu i dru- gima izgrađeno je niz objekata, ali bez toliko potrebnih kao što su škole, domovi, servisi, trgovine, dječja igrališta i dr. Očito je da su predjeli u centru grada za- postavljani, a baš o njima je tre- balo voditi itekako računa. Mo- žda se od toga odustalo baš zbog pitanja rušenja postojećih zgra- da i iseljenja stanara, što ne bi smjelo biti jedini razlog i koč- nica da se počnu graditi stambe-

ni i drugi objekti. S obzirom da se Šibeniku sve više približava jadranska magistrala, kao prio- ritetni zadatak trebalo bi biti rješavanje pitanja regulacije Obale i Vanjskog. Prema jed- nom prijedlogu potrebno je po- staviti zahtjev investitorima da grade objekte u centru, a za gradnju objekata. To su u pr- vom redu Draga, Vanjski, još nedovršena ulica iza benzinske stanice, zatim Ulica V. Perana, Obala i nova gradska saobraćaj- nica, koja će se izgraditi od Su- da do Gimnazije.

Porez na lične prihode građana

Budući da je preostalo još de- setak dana za podnošenje prija- ve zbog ubiranja poreza na oso- bne dohotke građana za 1961. go- dinu, naš suradnik se obratio or- ganima u Odjelu za financije NO-a šibenske općine s molbom da preko lokalnog lista upoznaju sva zainteresirana lica o roku i načinu podnošenja prijave. U Odjelu za financije dobili smo slijedeće saopćenje.

Javne zahvale

Povodom smrti naše drage i ne- zaboravne majke

SIMICEVIĆ MARICE

ovim putem najtoplije zahvalju- jemo svoj rodbini, prijateljima i znancima koji su je ispratili na vječni počinak, kao i svima ostal- ima koji su nam, usmeno i pi- smeno, izrazili svoju iskrenu su- čut.

Posebno izražavamo veliku za- hvalnost našim dobrim susjedi- ma, članovima obitelji Triva i Prgin, koji su nas svojom oda- nom susretljivošću mnogo zadu- žili.

Neka je svima naša duboka i trajna zahvalnost!

Tugujuća obitelj: Simičević-Straus

BRODOVI U LUCI

Ovih dana u luci je boravio domaći brod »Bor«, koji je isto- vario 10.000 tona željezne ruda- će. Iz luke su isplivali panamski brod »Eli« sa 2.700 tona smole za Španiju i »Konarija«, koji je istovarao željeznu rudu.

MALI OGLASNIK

PROBAJE SE USELJIV JEDNO- SOBNI STAN sunčan i zračan na lijepom položaju. Obratite se telefonom 23-46 svaki dan od 8 do 13 sati. Cijena po- voljna.

Proširenje školskog prostora

Masovan odaziv na zborovima birača

Protoklih dana na teritoriju ši- benske općine održani su zboro- vi birača na kojima je izvršena analiza stanja u školstvu. Najvi- še se raspravljalo o pitanju proširenja školskog prostora, o fi- nanciranju školstva i o potrebi za povećanjem nastavnog kadra. Razmotren je također i prijedlog o uvođenju posebnog doprinosa na školstvo, što ga je nedavno usvojilo plenum Općinskog odbo- ra SSRN Šibenik. Prema tom prijedlogu svi građani u radnom odnosu od svojih ličnih prima-

nja uplaćivali bi 1,43 posto za potrebe školstva. Nakon žive di- skusije, koja se ovog puta vodila na zborovima birača, većinom glasova usvojen je prijedlog o u- vođenju posebnog doprinosa. Uz dobro organizirane pripreme, što su ga izvršile mesne organizaci- je Socijalističkog saveza, na zbo- rovima birača zabilježen je odli- čan posjet ne samo u gradu već i u selima šibenske općine. Od 40 zborova birača, kako sazna-emo, dosad je održano 38.

Đaci putnici

Ujutro, u podne, navečer, u- vijek se mogu vidjeti na auto- busnoj ili željezničkoj stanici. Čekaju oni autobus ili željezni- cu da se prevezu do svojih ku- ća. Jer, oni nemaju školu u svo- jim mjestima. I, zato moraju putovati svaki dan u Šibenik, Lozovac, ponekad i preko 25 ki- lometara. Dolaze svakog dana da bi nešto naučili, završili neku školu. Po kiši, zimi, suncu mo- raju ti daci putovati, i učiti i biti dobri daci. Jer, otac svako jutro kada mu dijete polazi u školu savjetuje, opominje; a nestajno dijete nije do kraja sa- slušalo oca, već je izletjelo iz kuće. Zaboravilo je na put. Oti- šlo je drugovima, da zajednički porazgovaraju o školi, nogometu, o Vukasuu, Kozlini, ... I, tako iz dana u dan. I oni mlađi od desetak godina iz osnovne škole i oni stariji iz srednjih škola.

Nakon puta, koji ponekad tra- je i više od sat vremena vožnje biti dobar dak, doći sutradan spreman u školu nije lako, a djeca sa sela većinom su dobri

daci. Kada je, međutim, u pita- nju njihov prevoz onda bi se tu moglo štošta kazati, prebaciti. Oni iz Goriša, Brmjice i Konje- vrata svakog dana putuju u Lo- zovac i Šibenik autobusima »A- utotransportnog« poduzeća. I nije ih malo. Preko 200. Barem tako stoji u evidenciji. Njihova mjesečna karta vriji isto kao i svakog drugog putnika, a na koncu i cijena joj je ista. Među- tim, kondukteri često puta toga nisu svjesni. Desi se ponekad (a to nije rijedak slučaj) da kon- dukter ono naivno djetete od 10 ili 12 godina jednostavno ne pri- mi u autobus zato jer je »nemir- no«, jer »neće« da sjedne i da se smjesti ondje gdje mu on ka- smjeti... Komentar prema ovak- vim i sličnim postupcima je su- višan. Ti isti ljudi (kondukteri) znaju biti nervozni i zbog toga što svi daci ne mogu stati u a- utobus. A, zar 200 daka može stati u dva autobusa. »Autotran- sportno« poduzeće moralo bi o tim stvarima zaista povesti ma- lo više računa. Đaci koji pak čekaju na autobusnoj stanici u Ši- bniku sklanjaju se bilo gdje i bilo kako. Najčešće u zgradi Na- rodnog odbora općine. A tim da- cima i stotinama putnika koji navraćaju na tu istu autobusnu stanicu trebalo bi osigurati smje- štaj, da ne čekaju na kiši i stu- deni pod vedrim nebom. Što bi se desilo da nadležni organi za- brane smještaj putnicima u zgra- di, a to bi imali pravo. Jer, za- ista zgrada Narodnog odbora ni- je čekaonica Autotransportnog poduzeća.

U svim većim gradovima po- stoji nekakva »službena« čeka- onica, a u našem gradu, eto, ne- ma nikakova. A koliko nam je poznato ne namjerava se u do- gledno vrijeme na tome ništa napraviti. Paradoks je da podu- zeće s ovakvim voznim parkom nema nikakvu čekaonicu barem u Šibeniku. Kakav će utisak po- nijeti oni koji navrate u Šibenik. Đaci su ipak najviše pogođeni. Oni koji svakog dana tu moraju navratiti i za koje Narodni od- bor općine iz vlastitih sredsta- va isplaćuje »Autotransportno« poduzeće oko 15 milijuna dina- ra, na račun prijevoza. A i turi- stička sezona ne bi se smjela o- vako dočekati. (r)

Raspravlja se o uređenju gradskih ulica

Na sastanku zainteresiranih faktora u Narodnom odboru opći- ne Šibenik, razmotreno je pitanje uređenja gradskih ulica i pred- djela, što se ima izvršiti u ovoj godini. O zaključcima s ovog sa- stanka upoznat će se odgovarajući savjeti, koji će donijeti kona- čnu odluku.

Pored postavljanja rasvjetnih mjesta i dovršenja radova na u- ređenju Ulice Vladimira Pera- na, odlučeno je da posebna gru- pa stručnjaka izvrši izvjesne predradnje na regulaciji Težačke ulice od bunara do zgrade Picu- le. Na ovom predjelu spremek- sirat će se svi sporedni putevi koji vode prema Težačkoj ulici. Što se tiče novih naselja na Bal- dekinu i Križu stručnjaci iz Bi- roa za stambenu izgradnju i »Ri- vijere« obaviti će potrebnu eks- pertizu, nakon čega će se do- nijeti konačna odluka koje radove izvršiti u ovoj godini. Predviđa se također uređenje puta koji od Gimnazije vodi prema stadi- onu »Rade Končar«, a zatim na- kon izvršenog projekta uredit će se spoj sa magistralom, na- kon čega će se tačno odrediti lo- kacija novih objekata. U ovoj godini se predviđa i uređenje prostora ispred željezničke sta- nice, sprameskiranje dijela Uli-

ce Matije Gupca i probijanje nove ulice u predjelu ispod Vi- lidice. U Crnici će se dovršiti radovi na polaganju nove vodo- vodne i kanalizacione mreže od Doma narodnog zdravlja do os- novne škole, zatim uređenje Za- grebačke i Ulice Jurja Dalmatin- ca. Bilo je također riječi o pove- ćanju prostora za parkiranje vo- zila, pa je zaključeno da se za smještaj lakših kola odredi prostor ispred Vatrogasnog doma, a za teža kola naknadno će se do- nijeti odluka. U obzir dolaze te- reni kod Rokića ili u blizini ambulante u Crnici.

Odlazi dr Petar Rafaeli

U povodu odlaska na novu du- žnost u Mostar, dosadašnji šef ki- rurškog odjela šibenske bolnice dr Petar Rafaeli je našem su- radniku izjavio:

— Od 1953. godine, kada sam nastupio dužnost šefa kirurškog odjela u šibenskoj bolnici, izvr- šeno je 8000 raznih operacija. Uz primjenu modernih kirurških metoda vršeni su najveći opera- tivni zahvati. Naročita pažnja posvećena je obradi ekinokokusa i operativnom liječenju tuberku- loze, što je diktirala patologija pravnih poslova.

KRETANJE BRODOVA

»SLOBODNE PLOVIDBE«

»Subićevac« u Solunu sa tere- tom žita, »Promina« u Novorošij- sku, »Bor« na putu za Amster- dam sa teretom žita, »Dorčol« na putu za Kuvajt sa teretom ce- menta, »Biograd« u Pireju uto- vara gernalni teret, »Dravograd« u Burgasu istovara naranče, »No- vigrad« u Varni utovara gene- ralni teret za Konkarij i »Više- grad« u Tabarku utovara teret za Rijeku.

Služba pravne pomoći NO općine

Kod Narodnog odbora općine Šibenik počela je da djeluje slu- žba pravne pomoći građanima. Kao što je poznato zadatak te ove službe da pomaže građanima u ostvarenju njihovih prava, kao općenito u obavljanju raznih pravnih poslova.

Služba pravne pomoći Narod- nog odbora općine Šibenik u o- voj prvoj fazi svoje djelovanje usmjerit će prvenstveno na da- vanje pravnih savjeta i informa- cija za sve upravne i imovinsko- pravne poslove i slično i to pr- venstveno građanima koji nema- ju mogućnosti da se radi ostva- renja tih svojih prava izlažu tro- škovima.

Služba pravne pomoći radi u zgradi Narodnog odbora općine. Štranke se primaju ponedjelj- kom, utorkom, srijedom i pet- kom od 9 do 12 sati, a četvrtkom poslije podne od 16 — 19 sati.

Potresi kod nas i u svijetu

Nijedna prirodna pojava ne ulijeva toliko straha ljudima kao potres, jer se ne zna ni gdje ni kada će se dogoditi. Zapamtili su ga mnogi ljudi, a hiljade i milijuni ljudi u toku vjekova doživjeli su njegove strahote, pa i život izgubili. O zemljotresima govore ljetopisci, a njihove užase opisali su i mnogi slavni književnici i naučnjaci.

Potres koji je zadesio ovih dana našu zemlju nije prvi kod nas, ali spada u jače. Po mišljenju našeg istaknutog stručnjaka pokojnog Jelenka Mihailovića na našem tlu se od najstarijih vremena, kada su registrirani prvi slučajevi, pa do 1936. godine desilo više od 18.749 zemljotresa. Svakako ih je bilo i više, jer su ljudi, kada se nije raspolagalo naučnim instrumentima, pamtili samo jače.

Među jake potrese u historiji svijeta spadaju i neki koji su se dogodili u našoj zemlji: dubrovački 1667, dubrovačko-hercegovački 1924, sumadijski 1927. i tako dalje. Najpoznatiji je dubrovački iz 1667. Bio je kratak, ali silovit. Desio se oko 9 sati izjutra. Dubrovnik s otokom Lopudom i daljom okolinom bio je pretvoren u ruševine. Od Dubrovnika su ostala samo utvrđena, bodemi i izvjestan broj oštećenih kuća. Stradali su i brodovi u luci. Izginulo je oko 5.000 ljudi.

Poslije ovog potresa izbio je požar koji je uništio ostatke. More se uzburkalo i povuklo daleko od obale. U prirodne granice vratilo se poslije tri dana. Zemljotres se osjetio duž cijele obale Jadrana i pričinio velike štete u Kotoru, Budvi, Baru i još nekim mjestima. Ovaj potres opisali su dubrovački pjesnici Baro Betera i Nikica Bunić i Korčulani Petar Konavlečić.

Štetni trusovi desili su se i 1850. i 1851. u okolini Stona i Dubrovnika, a 1869. u Dubrovniku. Godine 1870. zemlja se tresla oko Visa, a oko Korčule 1886, u okolini Mostara 1889, a u okolini Blagaja 1893. i tako dalje. Inače linija Metković-Mostar-Sarajevo dosta je nemirna. U dolini Morave od 14. februara do 4. aprila 1893. dogodilo se 7 zemljotresa manje jačine, a 8. aprila 1893. izbio je razoran zemljotres. Poslije toga u oblasti Resave zabilježeno je do 18. aprila 1895. godine oko 325 zemljotresa razne jačine. Ovo je samo kratak spisak zemljotresa koji su se desili u našoj zemlji, inače ih je bilo mnogo više.

Na teritoriji naše zemlje postoji šest zemljotresnih oblasti: dinarska (u kojoj se desio posljednji potres), rodopska oblast savske potoline, alpska, pindsko-sarska i karpatsko-balkanska, a to je bezmalno cijela oblast.

UZROCI I VRSTE POTRESA

Nauka do danas nije našla način kako da se ljudi spasu od potresa. Jedino se zna u kojim se zemljama oni najčešće događaju. Međutim, u dalekim vremenima, kada ljudi to nisu znali, pretpostavljali su svašta i to njihovo shvaćanje bilo je krato raznim suvjerjemjima i zabludama. Nauka je dokazala svu besmislenost fantastičnih priča iz prošlosti i tačno utvrdila uzroke potresa,

koji nisu ništa drugo nego talasanje na površini zemlje. Uzročni toga talasanja nalaze se u većim i manjim dubinama zemljine kore. Uglavnom postoje tri grupe uzroka (po čemu se i potresi dijele na: tektonske, vulkanske i urvinske).

Tektonske zemljotresi su najjači i veoma su česti. Oni nastaju uslijed spuštanja pojedinih dijelova zemljine kore, razmicanja i ubiranja terena i tako dalje. Vulkanske su u vezi sa erupcijom vulkana, a urvinske zemljotrese prouzrokuju rušenje podzemnih šupljina, klizanje zemljinih slojeva i oburavanje zidova i tavana u pećinama.

Jačina potresa određuje se po utvrđenoj međunarodnoj skali koja ima 12 stupnjeva i po njoj se potresi dijele na: neosjetne, vrlo lake, umjerenne, dosta jake, jake, silne, štetne, razorne, katastrofalne i velike katastrofalne.

Hipocentar ili centar je mjesto odakle počinje potres i nalazi se na različitim dubinama u zemljinoj kori, obično deset do 15 kilometara. Što je centar dublje, udar je jači i potres se osjeća na većim površinama. Epicentar je mjesto na površini zemlje neposredno iznad hipocentra. Od centra se potresi šire u svim pravcima: uzdužno i poprečno.

KATASTROFALNI POTRESI U SVIJETU

Ovdje ćemo spomenuti jačinu i posljedice nekih historijskih potresa. Za vrijeme potresa u San-Siju (Kina) 1556. godine poginulo je 830.000 ljudi. Prilikom potresa na ostrvu Hiosu (Grčka) 1880. godine između 11. i 12. aprila, zemlja se tresla 68 puta. Od 17.000 kuća koliko ih je bilo na ovom ostrvu, porušeno je 14.000, a poginulo 3.500 ljudi. 26. marta 1812. godine grad Karakas (Južna Amerika) potpuno je srušena za 90 sekundi i poginulo 22.600 ljudi. 28. decembra 1908. godine desio se potres u Mesini (Sicilija). Izbio je poslije ponoći. Mesina je potpuno srušena i za nekoliko sekundi poginulo je 83.000 ljudi. U Japanu, u kome su inače potresi vrlo česti, desio se jedan 1923. godine koji spada među najstrašnije u historiji. Tom prilikom prčinjena je ova šteta: potpuno je porušeno preko 128.000 kuća, djelomično porušeno preko 126.000, a izgorjelo oko 447.000 zgrada. Morski valovi odnijeli su oko 900 zgrada, potomulo je oko 8.000 raznih brodskih objekata, poginulo je i nestalo preko 140.000 ljudi, a ranjeno oko 103.000 lica. Od ovog potresa Japan je pretrpio pet puta više štete, i to za nekoliko sekundi, nego za 19. mjeseci u rusko-japanskom ratu 1904—1905. U tom ratu Japan je izgubio oko 135.000 ljudi, dakle manje nego u zemljotresu od 1923. godine.

Po nekim naučnjacima svake godine se desi u svijetu oko 100.000 zemljotresa razne jačine. Nauka na osnovu proučavanja zemljine kore danas tačno zna koji su tereni više podložni potresima i kakvi se potresi mogu na njima dogoditi. Međutim, još nije nađen odgovor na pitanje kada se mogu desiti.

Bogdan POPOVIĆ

Sport

Kuglaški sport u našem gradu u prošloj godini bio je vrlo aktivan i može se reći da je ugravo ta godina bila velika manifestacija kuglaškog sporta, njegovog jačanja i omasovljenja.

U prošloj godini kuglaška takmičenja bila su značajna po tome što su se odvijala u tri oblika: redovito godišnje prvenstvo podsaveza i prvenstva Hrvatske i FNRJ, zatim razna masovna natjecanja u čast 20-godišnjice ustanka i na kraju proljetna i jesenska natjecanja sindikalnih podružnica. Osim toga, održavali su se i prijateljski susreti između klubova iz Šibenika i onih u Hrvatskoj. Značajno je i natjecanje željezničara i zanatlija u svojim podružnicama za prvenstvo Hrvatske.

Na području našeg kotara u 1961. godini djelovalo je 6 klubova: »Subićevac«, »Galeb«, »Invalidi«, »Lokomotiva«, »Poštar« i »Zanatlija«. U ovoj godini počinje rad i KK »Dizel-lokomotiva« u Kninu.

PRVENSTVO ŠIBENSKOG PODSAVEZA

U borbenoj partiji s 10 igrača prvo mjesto pripalo »Galebu«, drugo »Subićevcu«, a treće »Zanatliji«. Ova tri kluba branila su boje našeg grada na prvenstvu Hrvatske za 1961. godinu.

Međunarodni sistem sa 6 igrača po 200 hitaca. Prvi je »Subićevac«, a drugi »Galeb«. Oni su se ujedno natjecali za prvenstvo NR Hrvatske u 1961.

Međunarodni sistem pojedinačno 200 hitaca. Prvo mjesto osvojio je Stipe Drasin (»Invalidi«), drugi je Ante Ivanda (»Invalidi«), treći Frane Bulat (»Lokomotiva«), a četvrti je Paško Ljubičić (»Lokomotiva«) i još četvorka koji su sudjelovali na prvenstvu Hrvatske.

Kuglanje u 1961. godini

Uspješan rad klubova

Natjecanje za kup maršala je Mate Friganović (»Subićevac«). Zanimljivo je da je od prvog do četvrtog mjesta samo dva čunja razlike.

U natjecanju sindikalnih podružnica sudjelovalo je 18 ekipa. U proljetnom dijelu prvo mjesto je pripalo ekipi »Velimir Skorpić«, a u jesenskom dijelu pobjednik je ekipa Tvornice elektroda i ferolegura.

Naši klubovi su održali i velik broj prijateljskih susreta. Iznijet čeno samo neke. Šibenski »Poštar« susreo se sa »Poštarom« iz Splita i Sinja, zatim »Invalidi« sa splitskim »Invalidom«, a u čast Dana Republike održan je susret između naših klubova »Lokomotive« i »Galeba« u kojoj je pobijedila ekipa »Lokomotive«.

Nadalje su sindikalne organizacije sa svojim kuglaškim ekipama održale veći broj prijateljskih susreta. Tako je zanatlija imao susret sa »Zanatlijom« iz Splita, »Velimir Skorpić« s ekipom »Jozo Lozovina - Mosor« Trogir, poduzeće »Stampa« sa »Slobodnom Dalmacijom« itd. Uspjeh naših ekipa bio je dobar.

Iako bez dovoljnog broja kuglana i najnužnijih finansijskih sredstava, možemo biti zadovoljni uspjehom našeg kuglanja u prošloj godini. Može se kazati, da su zadovoljavajući rezultati postignuti u stvari velikim zalaganjem kako pojedinih kuglaških klubova tako i pojedinaca. U buduću potrebno je da naši kuglaški klubovi uloze još više truda i discipline naročito u treningu, pa će i uspjeh u ovoj godini biti još bolji.

Milan Antunac

Žena i dom

Zimski praznici

Započeli su školski zimski praznici. Djeca su ih nestrpljivo dočekala.

Kod kuće nastala je mala zbrčka, naročito gdje ima nekoliko djece pa se moramo pobrinuti kako da im organiziramo ferije. U svakom slučaju najbolje bi bilo a i za djecu najugodnije, kad bi ih za 8—10 dana mogli nekamo povesti, odnosno poslati, u kakav planinski dom ili slično, da se djeca skijaju, sanjčaju, itd. Potrebno im je gibanje na čistom zraku i promjena zraka, što im toliko nedostaje kad polaze u školu. No, relativno ima malo roditelja koji to mogu priuštiti svojoj djeci, pa razmislimo malo, što se može inače učiniti.

Prije svega dozvolimo im sat, sat i pol više spavanja u jutro. Ugodan je to osjećaj kad se ne mora rano ujutro u školu. Zatim im odredimo nešto malo više dužnosti kod kuće no što ih inače imaju. Za ove dane predvidimo i rušćenje dječjih polica, torba, ladića, ponovno omatanje knjiga, itd., itd. Naravno to ćemo rasporediti na pojedine dane, tako da djeca ne divljaju, bez prvog redovitog zaposlenja kroz tih 15 dana. Zatim, već sad možemo odrediti kud ćemo ih izvesti. Prije svega dnevno na svježi zrak. Zatim zainteresirajmo se da li se prikazuje ili će se prikazivati kakav film, kazališna predstava, kazalište lutaka ili slično, što bi oni rado gledali i što bi ih veselilo. Na pr. gdje zato postoje mogućnosti, povesti ih u zoološki vrt. Za djecu je to uvijek zalavno pa makar gledali i mnogo puta. Kroz to vrijeme povedimo ih i u posjet rodbini i prijateljima kojima oni žele poći. Djeca su školom i vanškolskim zanimanjima prilično zauzeta, pa im nedostaje vremena za njihove najdraže zabave, pa bilo to čitanje knjiga, skupljanje maraka, itd.

Ali ferije brzo prolaze, pa djeca moraju posljednjih 5—6 dana prije kraja, prolistati svoje knjige i bilježnice. Oni koji su »zaradili« na polugodištu koju lošu ocenu, na žalost morat će i

više prolistati. Ali nije to strane nemojmo djeci pokvariti tako strašno. Potrebno je malo potpuno ferije stalnim predbacivanjem i discipliniranim i negativno ovanjem i pretjeranim zapošljavanjem je ispravljena. A s naše njem.

KOMISIJA ZA SLUŽBENIČKE POSLOVE NARODNOG ODBORA OPCINE ŠIBENIK

RASPISUJE

Natječaj

ZA POPUNJENJE 12 RADNIH MJESTA STRAŽARA GRADSKO STRAŽE U ŠIBENIKU

1. da ima osnovno školovanje
2. da je regulirana vojna obaveza
3. da nije stariji od 45 godina

Plaća po postojećim propisima. Ponude slati ovoj Komisiji u roku od 15 dana od dana objavljivanja natječaja.

ZANATSKO - KOMUNALNA KOMORA KOTARA ŠIBENIK KOMISIJA ZA ZASNIVANJE I OTKAZIVANJE RADNOG

ODNOSA, RASPISUJE

Natječaj

za popunjenje slijedećeg radnog mjesta:

TAJNIK POVJERENIŠTVA

Zanatsko - komunalne komore u KNINU

Uvjeti: srednja stručna sprema sa 3 godine prakse ili niže stručna sprema sa 6 godina prakse na odgovarajućim poslovima.

Osnovna plaća prema Zakonu o javnim službenicima, a položajna prema Odluci o položajnim plaćama. Rok natječaja do popunjenja radnog mjesta. Ponude slati pismeno Zanatsko - komunalnoj komori kotara Šibenik.

Iz medicine

Koristi i štete od lijekova

Pod lijekom u širem smislu podrazumijeva se svako sredstvo koje je u stanju da održava ili da povraća izgubljeno zdravlje. Prema tome nisu samo injekcije, praškovi i pilule lijekovi, nego su i dijeta, mineralne vode kupanja u banji, gimnastika, masaža, sunčanje i drugo. Ljekovita sredstva, jer imaju za cilj da održavaju i povrate zdravlje. Pa i u pogledu lijekova u užem smislu, teško je dati tačnu definiciju, jer na primjer vitamini, supstancije neophodne za održavanje normalnih funkcija u organizmu, nisu zapravo lijekovi sve dotle dok se uslijed nedostatka jednog ili više vitamina, ne poremeti neka funkcija u organizmu. Tada se oni moraju dati kao lijek jer imaju za cilj da uspostave normalno stanje u organizmu.

Nekada se smatralo kao pravilo da svaki pregled bolesnika mora da se završi propisivanjem lijeka. Ako to ljekar ne bi učinio, govornilo se da je čovjek koji ne poznaje dovoljno svoj posao. Što više, mnogi ljekari su gradili svoj renome na tome što su propisivali što veći broj lijekova, ili što više »specijaliteta«. Ostavimo na stranu činjenicu što mnogi takozvani specijalisti koje izrađuju razne farmaceutske firme u inostranstvu i koji se prodaju za skupe pare, ne zaslužuju ono povjerenje koje im ljekari i bolesnici poklanjaju na osnovu velike, često nesavjesne reklame. Vrijednost lijeka se ne cijeni po reklamama koja je za njega provedena, nego po uspjehu u liječenju koji se njima postiže. Zbog toga je uvijek bolje upotrebljavati lijekove kojima je utvrđena vrijednost, nego tražiti nove »specijalitete«, u pogrešnom uvjerenju da svaki novi lijek mora biti bolji od starih. Često se događa da se dobar lijek diskreditira, bilo nesavjesnom reklamom, bilo zbog toga

što ga bolesnici na svoju ruku upotrebljavaju u slučaju u kome ga ne treba primjeniti u kome ga ne može da djeluje. To se događa obično onda kada bolesnik čuje od druge osobe da je neki lijek »basa u istovjetnom slučaju« odlično djelovao, pa ga i sam uzme i razočara se. Najčešće tada nije čuvaj lijek, već činjenica da nije upotrebljen u pravom slučaju, tj. u slučaju bolesti kad može da djeluje. Događa se da kod dva bolesnika koji boluju od iste bolesti, isti lijek ne djeluje podjednako, čak da kod jednog postigne uspjeh u liječenju, a drugome škodi. To potiče otuda što lijek možda nije upotrebljen u isto doba razvoja bolesti, što postoje individualne razlike u reagiranju, tj. u osjetljivosti na lijekove, itd. Osim toga, važan je i način primjene lijeka. Kad se on daje u injekcijama, mnogo brže i sigurnije djeluje nego ako ga bolesnik proguta, jer je onda potrebno izvesno vrijeme da se resorbuje u priboru za varenje. Mnoge lijekove unište sokovi u priboru za varenje, pa je uspjeh postignut u liječenju mnogo manji, ili nikakav. Sve ovo jasno pokazuje da ne samo koji će lijek i u kolikoj količini bolesnik uzeti, nego i način njegovog unošenja u organizam, može jedino ljekar da propiše. Ako to čini sam bolesnik, mora da pogriješi, jer sasvim razumljivo, ne može znati da, na primjer, jedna tableta acizala (aspirina) može da koristi recimo protiv glavobolje ili zubobolje, ali da jedna tableta sulfatazola ili penicilina ne može da bude ni od kakve koristi protiv ma kakve infekcije, zbog toga što je samo jedna tableta nekog od tih lijekova, nedovoljna da postigne potrebnu koncentraciju lijeka u krvi, koja bi bila dovoljna da se unište prouzročivači bolesti. Stoga je nepotrebno i nekorisno uzeti po jednu ili dvije tablete od ovih lijekova, i to, recimo, pri najmanjem na-

zebu. Ako ih već treba uzeti — to u slučaju kad zaista mogu da koriste — onda to mora biti mnogo veća količina, koju ljekar treba da propiše. Događa se da bolesnici uzimaju lijekove na svoju ruku, i što je još gore, da ih daju djeci ne vodeći računa o tome da su djece mnogo osjetljivija na lijekove. Onda se događaju trovanja, pa i smrtni slučajevi.

Savremena medicina stoji na gladištu da je u liječenju bolesnika nepotrebno davati mnoge lijekove, naročito da ne treba propisivati one koji nisu dovoljno isprobani i koji ne pokazuju sigurno i ljekovito djelovanje. Uvijek je bolje propisati manje, ali sigurnih lijekova, i dati ih samo u slučajevima bolesti u kojima one moraju da djeluju. Lijekove treba dati u pravo vrijeme, u dovoljnoj količini i na pravilan način.

Današnji bolesnici sve više uviđaju da za uspjeh u liječenju bolesti nije presudan samo lijek u užem smislu, to jest praškovi, pilule ili injekcije. Zato je neophodno potrebno propisati bolesniku način života — od ishrane, načina rada i odmaranja do savjeta kako da riješi svoje brige i unutrašnje konflikte. Otuda u liječenju bolesnika, pored nauke o lijekovima, farmakologije, sve veći značaj dobijaju i druge medicinske grane, kao psihosomatska medicina — koja izučava uticaj psihičkih faktora u postanku i održavanju organskih bolesti; psihoterapija — koja ima za cilj liječenje duševnih poremećaja; klimatoterapija — koja primjenjuje liječenje specifičnim klimatskim faktorima, itd. Samo primjenom svih tih načina, liječenja, koji stoje na raspolaganju savremenoj medicini, može se postići pravi uspjeh u liječenju bolesnika.

Dr L. S.